

راز عطش خریداران سایا

صفحه ۸

فراز و فرود قیمت در بازار گوشت

رویکرد اقتصادی به «شعام»

امیر نامینی
کارشناس اقتصادی

در پارادایم قبل که مربوط به عصر جهانی سازی و یکپارچگی اقتصادی (از دوران پساجنگ سرد تا اوایل قرن جدید میلادی) است، مقوله امنیت ملی بیشتر در رده موضوعات دفاعی - نظامی طبقه بندی می شد و لذا عمدتاً با الگوها، نظریه ها و رویکردهای این چنینی درباره آن سیاست گذاری و تصمیم سازی صورت می گرفت. با وجود این در سال های اخیر و به ویژه با فعال شدن گسسل های ژئوپلیتیک جهان (اوکراین، غزه، تایوان و...) و آغاز تغییر ساختاری از نظم تک قطبی به نظم چندمرکزی، ظهور منطقه گرایی و تکه تکه شدن جهان در قالب نظم نوین در حال شکل گیری، مقوله «امنیت ملی» دستخوش دگرگونی های قابل توجهی شده و «همبست اقتصادی، سیاست و امنیت» به یک دکترین جدید در سیاست گذاری توسعه ملی تبدیل شده است. با وجود این در کشور ما این فراگرد همانند بسیاری از فراگردهای جهان گستر دیگر با تاخیر (چندساله و چند دهه ای) دریافت و پردازش شده و پربراه نیست اگر بگوییم در مورد خاص «امنیت ملی» هنوز هم این پارادایم شیفت و الزامات مترتب بر آن، آن چنان که شایسته و بایسته بوده مورد پذیرش و فهم قرار نگرفته است. این در حالی است که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، در قالب اصل ۱۷۶، در ذیل تعیین وظایف «شورای عالی امنیت ملی» مقوله «هماهنگ کردن فعالیت های سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور» به منظور تامین منافع ملی مورد پیش بینی قرار گرفته است؛ ولی تفسیر مضیق و قلیل از امنیت ملی به حفظ تمامیت ارضی و مقابله با تهدیدهای نظامی بیگانگان، سبب شده نقش و جایگاه حساس و تعیین کننده «شورای عالی امنیت ملی» برخلاف تجربه نهادهای مشابه در سایر کشورها، مورد غفلت قرار گیرد.

از یکسو درس آموخته های پنج دهه حکمرانی در کشور که حاکی از کندی و ناکارآمدی در سیاست گذاری، تصمیم گیری و اجرا به سبب فقدان انسجام، نداشتن الگو و نظریه، غفلت از مدیریت تعارض منافع میان بازیگران و تعریف و ملاک عمل نبودن منافع ملی است و از سوی دیگر بررسی تجارب موفقیت آمیز کشورهای پیشرو در کاهش، ادغام و حذف ساختارهای متعدد و متفرق به ویژه در شرایط اضطرابی به منظور بهبود حکمرانی است، نشان از آن دارد که می توان از ظرفیت اصل ۱۷۶ قانون اساسی و بازتعریف نقش، جایگاه و مأموریت «شورای عالی امنیت ملی» مسیر جدیدی برای افق گشایی در حکمرانی کشور و برون رفت از تله بوروکراسی فرسایشی و تعارض منافع میان بازیگران و کنشگران متکثر و دارای انگیزه های نامهمون یافت، چرا که: اولاً این شورای نسبتاً چابک به درستی آیینة تمام نمای توزیع قدرت در دستگاه حکمرانی کشور (از جمله حضور همه وجوه قدرت اعم از نمایندگان معتمد رهبری، روسای قوای سه گانه، نیروهای مسلح کشور، مسوول برنامه و بودجه کشور و سایر افراد) بوده و ثانیاً به سبب سازوکار تصویب و ابلاغ پیش بینی شده، کمتر درگیر سیاست زدگی و پستی و بلندی های مربوط به سایر شوراها می شود و توانایی اجماع سازی بالاتری به سبب مستظهر بودن به تأیید رهبری (عدم نیاز به مصوبه مجلس یا تأیید شورای نگهبان) دارد؛ همین رو پیشنهاد می شود جمهوری اسلامی ایران به منظور طرح ریزی و اجرای تحول بنیادین در حکمرانی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی کشور (هماهنگ سازی و انسجام میان ساخت امنیت، سیاست و اقتصاد) و میان بر زدن بر انبوهی از ساختارهای نهادهای و فرآیندهای مترکام نظم موجود، نسبت به نگرش تحلیلی به ساختار و جایگاه «شورای عالی امنیت ملی» و تعیین نسبت آن با سایر نهادهای و شوراها مشابه مجلس، سران قوا، مجمع تشخیص، شورای اقتصاد، شورای عالی انقلاب فرهنگی و...) در چارچوب ظرفیت اصل ۱۷۶ قانون اساسی (و نه فراتر از آن) اقدام کند. به عنوان نمونه، «جامعای جدید ایران در اقتصاد منطقه و جهان» و «چگونگی ساخت فرصت هایی نواز درون تهدیدهای فرازو از جمله تشدید تحریم ها و محاصره اقتصادی بیشتر، تضعیف محور مقاومت، تشدید خشکسالی در سطح کل منطقه غرب آسیا، تحولات اخیر مربوط به زنگزور و... از جمله پرونده های است که بهتر است با راهبری شعام و دبیر خانه آن تعیین تکلیف شده و کلیه نهادهای دستگاه ها و شوراها مکلف به رعایت جدی الزامات و اقتضالات مترتب بر آن باشند.

علاوه بر این به منظور رفع یکی از حلقه های مقفود سیاست گذاری توسعه ملی در کشور به زعم بسیاری از کارشناسان و نیز بر اساس تجارب بسیاری از کشور (ایالات متحده، چین، روسیه، ژاپن، اتحادیه اروپا و...)، «شد امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران» را تدوین و تصویب کند. سندی که بتواند دورنمای تامین امنیت ملی در کشور را با بررسی و هم پیوندی میان ساخت سیاست، اقتصاد و امنیت و مبتنی بر فهم و ارائه یک تعریف مورد اجماع و موسع از «منافع ملی» را به دست دهد و مرجعی دیدگاساز برای شکل دهی به دکترین اقتصادی، دکترین سیاسی و دکترین امنیتی کشور باشد. این سند با تعریف دقیق منافع ملی (از بقای نظام و تمامیت ارضی گرفته تا تارفا اقتصادی و سیاسی داخلی)، نسبت به شناسایی و اولویت بندی تهدیدها اعم از نظامی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی و تعیین اهداف قابل دستیابی، به مثابه یک «قرار داد اجتماعی» ناآشسته میان حاکمیت، دولت و ملت عمل کرده و مسیر حرکت کشور را برای سال های آتی مشخص می کند.

علاوه بر این، سند مزبور می تواند همانند نمونه ایالات متحده، چین یا ژاپن در سطح افکار عمومی بین الملل با کاربست صراحت و کاهش ابهام در رویکردها و جهت گیری های سیاست خارجی کشور، پیام های روشنتری از گشش نوین جمهوری اسلامی به موضوعات مناقشه برانگیز و حل سوء تفاهم ها مخابره کند تا با کاهش سطح حساسیت ها و تنش ها، فرصتی طلایی برای پوست اندازی بیشنشی، روشنی و کنشی جمهوری اسلامی ایران در حوزه سیاست خارجی در راستای منفعت ملی و مصالح نظام فراهم شود.

معملی آب و الماس

بحران آب همچنان یک مانع کلیدی در مسیر توسعه این بخش است....

صفحه ۲

آب طبقاتی در خشکسالی

قطعی های چند ساعته آب در شهر تهران، زندگی عادی شهروندان را با اختلال جدی مواجه کرده است....

صفحه ۴

غایب تجارت دیجیتال

تحولات اقتصاد جهانی در سال های اخیر، بیش از هر زمان دیگری اهمیت نقش....

صفحه ۶

فراز و فرود قیمت در بازار گوشت

کریم حسن پور - روند رو به رشد بهای گوشت قرمز در سال های اخیر شدت گرفته است. بهای این محصول مهم و اثر گذار بر تامین امنیت غذایی خانوار، در سال جاری نیز رشد قابل توجهی داشته است.

روزنامه سراسری اقتصادی، اجتماعی

یکشنبه ۱۴۰۴ آبان ۱۴۰۴

۴ جمادی الاول ۱۴۴۷ | ۱۲۶ اکتبر ۲۰۲۵

شماره ۷۸۷

۸۰۰۰ تومان

www.marzeghtesad.ir

روزنامه درز اقتصاد

بورس در کف ۹ ماهه

پایان تب و تاب ادغام های نفتی

ورزش جایگاه مهمی در سیاست خارجی ما دارد

مورد نیاز دام را با مشکل مواجه کرد. خشکسالی به منزله کاهش تولید علوفه در کشور است. در همین حال دام سبک در ۶ ماه اول سال برای تامین خوراک به مراتب فرستاده می شوند. اما در شرایط خشکسالی دامدار ناچار است دام سبک را هم با علوفه و نهاده دامی سیر کند. یعنی تقاضا برای خرید علوفه و نهاده به مراتب بیشتر خواهد شد.

وی افزود: علوفه نیمی از غذای دام و ۵۰ درصد باقی مانده آن را نهاده های دامی تشکیل می دهد. با توجه به بروز خشکسالی در کشور تامین علوفه بسیار دشوار شده است. در همین حال بهای این محصول تا چند برابر افزایش یافته است. در سال جاری قیمت جو و ذرت مصرفی به عنوان خوراک دام ۳ برابر شده است. بهای کاه که نقش علوفه دام دارد نیز از ابتدای امسال تاکنون ۴ برابر شده است.

آزاد از کمبود جدی نهاده دامی به عنوان دیگر کمبود جدی در این بخش نام برد و گفت: دامدار یا دسترسی به نهاده دامی ندارد یا باید آن را با قیمت چند برابری خریداری کند. ابتدای سال اشتباه آماری از میزان تولید جو ارائه شد، اما در عمل میزان تولید جو در کشور به نصف برآورد یاد شده هم نرسید. همین برآورد اشتباه مانع ورود نهاده دامی به کشور شد و در نتیجه دامداران با مشکلات بسیاری در تامین خوراک دام خود مواجه شدند. در همین حال از نبود ارز و تخصیص نیافتن ارز برای واردات نهاده های دامی باید از دیگر چالش های اساسی پیش روی واردات نهاده های دامی نام برد این فعال صنعت دامداری از خروج کارگران اتباع افغانستانی به عنوان دیگر دلیل رشد قیمت تمام شده تولید گوشت قرمز در ماه های گذشته نام برد و گفت: کارگران افغانستانی در سال های گذشته حکم کارگر ارزان را داشته اند، بنابراین خروج آنها از صنعت دامداری کشور به منزله رشد هزینه تمام شده تولید بود.

وی گفت: با وجود رشد هزینه تمام شده تولید گوشت قرمز، قیمت فروش این محصول در بازار داخلی طی هفته های اخیر قابل توجه و حتی خارج از انتظار ما افزایش داشته است. در حال حاضر قیمت هر کیلوگرم گوساله زنده ۳۰۰ تا ۳۵۰ تومان است. قیمت لاشه نیز هر کیلوگرم ۶۰۰ تومان خواهد بود. در همین حال بهای گوشت بی استخوان نیز برای هر کیلوگرم ۶۵۰ تا ۷۰۰ تومان برآورد خواهد شد. آزاد تأکید کرد: درواقع به اعتقاد من فاصله قیمت توزیع گوشت تا بهایی که به مصرف کننده فروخته می شود، بالا است.

آزاد در ادامه گفت: با وجود کمبود خوراک دام و نیاز به واردات نهاده های دامی در کشور، در ماه های گذشته متناسب با نیاز، واردات نهاده انجام نگرفته است. بطور دولت برای واردات گوشت ارز دارد، اما برای واردات نهاده دام با کمبود از مواجه است؟

او افزود: به اعتقاد من سودی که در واردات گوشت و ارز ارزان است، در تولید نیست. واردات گوشت برای افراد خاص سوددهی بالاتری دارد. وی در پاسخ به سوالی مبنی بر دلایل ارزان بودن بهای گوشت وارداتی در قیاس با گوشت تولید داخل گفت: گوشت وارداتی با ارز ارزان وارد می شود، درحالی که قیمت ارز در بازار آزاد از مرز ۱۰۰ هزار تومان نیز فراتر رفته است. تورم و بسیاری از هزینه های تولید نیز از قیمت دلار در بازار آزاد تبعیت می کند. بنابراین قیمت گوشت تولید داخل با بهای گوشت وارداتی قابلیت مقایسه ندارد.

ضرورت بازنگری برای ارتقای امنیت غذایی

روند رو به رشد بهای گوشت قرمز به افت سرانه مصرف این محصول در کشور منتهی می شود. این افت روند درحالی است که نقش و اثر گذاری گوشت قرمز در سلامت خانواده ها غیرقابل جایگزین است. برآوردهای متفاوتی از میزان مصرف سرانه گوشت قرمز در کشور وجود دارد. آذر ماه سال گذشته علیرضا رئیس، معاون وقت بهداشت وزارت بهداشت سرانه مصرف گوشت را در کشور روزانه ۳۵ گرم عنوان کرد و افزود: این درحالی است که انتظار می رود سرانه مصرف گوشت قرمز در کشور روزانه برابر ۷۵ گرم باشد.

سال برابر ۱۲ کیلو و ۷۰۰ گرم خواهد بود. درحالی که براساس اظهارات معاونت وزارت بهداشت باید این رقم سالانه برابر ۲۷.۳۷ کیلوگرم باشد. با نگاه کلی به سیاست های اتخاذ شده در این بخش باید تأکید کرد که برای ارتقای سطح بهداشت در جامعه از سیاست گذار انتظار می رود برای ارتقای مصرف گوشت در میان مردم برنامه ریزی کند. با این وجود در حال حاضر دورنمای روشنی برای آینده سیاست گذاری های این بخش نمی توان متصور شد.

وارداتی در میدان تهران بودیم. گوشت های وارداتی از کشورهایی مانند روسیه، استرالیا و مغولستان وارد شده و با قیمت کمتر از ۶۰۰ «عدم تخصیص ارز برای واردات نهاده دامی»، «خراج گسترده اتباع افغانستانی یا کارگر ارزان در تولید واحدهای دامداری» و همچنین «بی توجهی به واردات گوشت متناسب با نیاز بازار داخلی» اشاره کرد.

البته با رکورد شکنی های قیمت گوشت در بازار شاهد اقدامات دولت برای واردات گوشت با هدف تنظیم بازار داخلی بوده ایم. از آنجا که ارز ارزان به واردات این گوشت اختصاص می یابد، طبعاً بهای آن در بازار داخلی مناسب تر خواهد بود. با این وجود فعالان صنعت دام نسبت به عدم تخصیص ارز برای واردات نهاده های دامی گلایه دارند. در این میان این سوال جدی را مطرح می کنند که چطور ارز برای واردات گوشت اختصاص داده می شود اما همچنان تامین نهاده های دامی با چالش مواجه است؟ در همین حال باید تأکید کرد که حتی با ورود گوشت منجمد با قیمت مصوب نیز، همچنان بهای گوشت - مصرف خانوار به شدت بالا است؛ همین موضوع نیز زمینه کاهش سرانه مصرف گوشت قرمز را در ایران فراهم کرده است.

جست و جوی قیمت گوشت قرمز در بازار حکایت از آن دارد که بهای این محصول مهم و اثر گذار بر سلامت خانواده در سال های اخیر رشد چشم گیری داشته است. «ما شاهد واردات گوشت قرمز با حجم گرفتن التهاب در بازار خرید و فروش گوشت بوده ایم. تاجایی که گوشت قرمز در قصابی ها در رنج قیمتی یک تا ۲ میلیون تومان به ازای هر کیلوگرم به فروش رسید.

گوشت تنظیم بازار رسید

پس از شدت گرفتن جهش های قیمتی در بازار گوشت قرمز، وزیر جهاد کشاورزی وعده کاهش قیمت ها را داد و گفت: «با توجه به افزایش قیمت ارز توافقی، قیمت گوشت در بازار افزایش یافته است. با این حال، با تنظیمات انجام شده، پیش بینی می کنیم قیمت گوشت در آینده نزدیک کاهش یابد.»

رئیس شورای تامین دام کشور نیز با اشاره به واردات گسترده گوشت قرمز به کشور، گفت: «ما شاهد واردات گوشت قرمز با حجم بسیار زیاد در روزهای اخیر هستیم. با توجه به فراوانی و متنوع بودن انواع گوشت، در روزهای آینده شاهد کاهش قیمت در بازار خواهیم بود.»

گفتنی است وزارت جهاد کشاورزی در هفته های اخیر مجوز واردات ۲۴۵ هزار تن گوشت گرم، منجمد و دام زنده را صادر کرد؛ انتظار می رود این اقدام به تعدیل بازار گوشت منتهی شود.

همچنین انجمن واردکنندگان فرآورده های خام دامی با ارسال نامه ای رسمی به مدیران شرکتهای واردکننده، سقف قیمت فروش گوشت های منجمد وارداتی را بر اساس نرخ ارز مرکز مبادله اعلام کرد. در این نامه که با استناد به مصوبات چهاردهمین جلسه کارگروه تنظیم بازار صادر شده، تأکید شده است که تعیین قیمت ها با هدف حمایت از حقوق مصرف کنندگان، جلوگیری از نوسانات قیمتی و رعایت ضوابط قیمت گذاری کالاها و وارداتی انجام گرفته است. بر این اساس، نرخ فروش انواع گوشت منجمد گوسفندی و گوساله وارداتی با در نظر گرفتن نرخ پایه ارزی و هزینه های حمل، سود بازرگانی و مالیات ارزش افزوده مشخص شده است.

در ادامه نیز طی روزهای گذشته شاهد آغاز عرضه گوشت منجمد

البته با رکورد شکنی های قیمت گوشت در بازار شاهد اقدامات دولت برای واردات گوشت با هدف تنظیم بازار داخلی بوده ایم.

